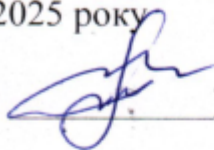

Розробник: Томич Ференц Ференцович, викладач-методист, заслужений артист України

Програму навчальної дисципліни «Оркестровий клас» обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії «Оркестрові духові та ударні інструменти», протокол № 1 від 29.08.2025 року

Голова циклової комісії

Томич Ф.Ф.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів – 22	Курс: II, III, IV
	Семестр
	III, IV, V, VI, VII, VIII
Загальна кількість годин – 660	Аудиторні заняття – год.
	Практичні –576 год.
	Індивідуальні заняття – год.
	Самостійна робота 84 год.
	Форма підсумкового контролю: залік – V, VIII семестр

Статус дисципліни: обов'язкова

Мова навчання: українська

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни « Оркестровий клас» є:

– формування у здобувачів освіти практичних знань для подальшої роботи у якості керівника духового оркестру, підготовка спеціалістів, які вміють використовувати на практиці набуті знання, забезпечувати навчально-виховний і репетиційний процес та концертні виступи, виховання високопрофесійних, досвідчених, кваліфікованих спеціалістів – оркестрових виконавців, артистів та керівників, формування професійних знань, практичних навичок.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Оркестровий клас» є:

– опанування даного предмету в поєднанні з іншими дисциплінами, зокрема «диригування» , «інструментовка», «читання партитур», «практика роботи з оркестром», «методика роботи з оркестром» є необхідним для отримання «додаткової кваліфікації». «Оркестровий клас» є складовою частиною професійної підготовки студентів, і передбачає розвиток у здобувачів освіти професійних навичок гри в духовому оркестрі, диригування та керівництва оркестровим колективом, вивчення студентами оркестрової літератури

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен

знати:

- знання, щодо організаційної роботи, планування роботи з колективом, послідовності роботи над музичним твором, підбору репертуару, планування концертної діяльності колективу, тощо;
- розуміти диригентські жести та закладені в них виконавські вказівки;
- особливості форм і змісту творів композиторів різних національних шкіл і епох, різних жанрів та стилів;
- навички гри на духових та ударних інструментах;
- здатність підкоряти звучання своєї оркестрової партії ансамблевим вимогам і всього оркестру в цілому .

вміти:

- визначати склад оркестрових груп духового оркестру і виконавців (по партіях);
- настройку оркестру;
- вільно читати нотний текст;
- розвивати навички ансамблевої гри;
- підкоряти звучання своєї оркестрової партії ансамблевим вимогам і всього оркестру в цілому;
- вивчати оркестрові твори (партії).

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Міждисциплінарні зв'язки)

Попередньо здобуті знання мистецького спрямування. Даний предмет є логічним продовженням вивчення предметів «Спеціальний клас» в 1-2 семестрах навчання в коледжі та «Оркестровий клас» при навчанні в мистецьких школах.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ (ЗК) І СПЕЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ (СК) ВИПУСКНИКА

(відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра):

ЗК 3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

- ЗК 8** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
- СК 2** Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.
- СК 3** Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.
- СК 5** Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/організаційно-творчій діяльності.
- СК 7** Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.
- СК 8** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК 11** Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.
- СК 12** Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.
- СК 13** Здатність презентувати результати своєї творчої /педагогічної'/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.
- СК 14** Здатність до професійної самореалізації.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

- РН 3** Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.
- РН 4** Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.
- РН 13** Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.
- РН 15** Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РОЗПОДІЛ ЗАГАЛЬНОГО ОБСЯГУ ГОДИН МІЖ ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЮ РОБОТОЮ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ, ПОСЛІДОВНІСТЬ, ОРГАНІЗАЦІЙНІ ФОРМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Зміст програми навчальної дисципліни

Мета роботи «Оркестрового класу» – виховання музично освіченого, висококультурного, ерудованого артиста духового оркестру, який володіє необхідним комплексом музично-виконавської, художньо-виразової техніки; виховання професійних навичок та вмінь, необхідних випускнику музичного коледжу для подальшої роботи в якості керівника оркестру духових інструментів в мистецькій школі.

Заняття в «Оркестровому класі» проводяться 6 годин на тиждень - (по 2 академічні години - 3 рази в тиждень).

Заняття окремих здобувачів освіти в декількох оркестрах (в симфонічному, і в духовому) не повинна перевищувати загального тижневого навантаження студента, яке встановлено навчальним планом.

Практика концертних виступів має велике навчально-виховне значення, є ефективним способом розвитку у здобувачів освіти артистичних якостей, стимулює творчу увагу та зацікавленість, а також почуття відповідальності перед колективом оркестру та слухачів за якість виконання.

Репертуар оркестрового класу складається і затверджується на засіданні циклової комісії, на кожний навчальний рік. При організації і проведенні репетиційної роботи з оркестром, слід враховувати складність твору, кваліфікацію оркестру індивідуальні особливості здобувача освіти -диригента.

Оцінка успішності з «Оркестрового класу» виставляється з урахуванням ступенів оволодіння професійними навиками гри в оркестрі, виразності виконання, ступені подолання технічних труднощів, виконавської та навчальної дисципліни.

Тема 1. Підготовчі вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі

Тема 2. Початковий, технічний, художній етапи роботи над твором. Основні методичні прийоми в роботі диригента з оркестром. Стрій, ансамбль, звуковий баланс загального звучання. Визначення можливих технічно-виконавських проблем та шляхів їх ефективного подолання. Визначення шляхів досягнення чистоти інтонації, тембральної узгодженості, об'єму звучання та звукового балансу між партіями

Тема 3. Технічне вдосконалення навичок й вмінь гри на оркестрових інструментах, розвиток яких є необхідною передумовою професійного виконавського зростання. Види репетиційної роботи (індивідуальна, групова, загальна). Підготовка репетиції: засвоєння навичок швидкого настроювання інструментів, проведення розспівування, розігрування. Ефективність проведення репетиції. Ознайомлення з диригентськими схемами, формування відчуття ауфтакту, гра за рукою диригента (керівника). Розуміє роль диригента, знає основні схеми тактування, відповідним чином реагує на рухи і покази керівника.

Тема 4. Ознайомлення з диригентськими схемами, формування відчуття ауфтакту, гра за рукою диригента (керівника). Розуміє роль диригента, знає основні схеми тактування, відповідним чином реагує на рухи і покази керівника

Тема 5. Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп Вдосконалення техніки читання нот з аркуша (вивчення творів зі складними ритмічними малюнками, зміною розмірів, фактури викладення музичного матеріалу, відхиленнями й модуляціями).

Тема 6. Вивчення та виконання музичних творів композиторів-класиків середнього рівня складності. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп

Тема 7. Розвиток технічних навичок. Виховання у студентів уважного ставлення до нотного тексту, вміння підбирати необхідну аплікатуру, з'ясовувати виражальний зміст музичного твору

Тема 8. Оволодіння навичками ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на ферматах; - гра в заданому темпі, проведення динамічної лінії за рукою диригента, самостійне відраховування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів, динаміки, темпу.

Тема 9. Розвиток навичок ансамблевого виконання: - уміння виділяти в оркестровому звучанні всі лінії фактури: мелодію, гармонію, фігурації, контрапункт, бас. - злагоджене звучання своєї партії в оркестровій групі..

Тема 10. Вивчення та виконання музичних творів танцювального жанру різних епох середнього рівня складності

Тема 11. Формування вміння користуватися різноманітними ритмічними формулами, необхідних для виконання творів різних форм та жанрів.

Тема 12. Вдосконалення навичок ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на ферматах; - гра в заданому темпі, самостійне відраховування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів, динаміки, темпу., проведення динамічної лінії за рукою диригента,

Тема 13. Вивчення та виконання обробок українських пісень і танців різного рівня складності.

Тема 14. Ознайомлення з тенором та баритоном Розкажіть про короткі історичні дані, улаштування, догляд та зберігання; прийоми підстроювання тенора та баритона. Діапазон. Стрій інструменту. Розкажіть про прийом дихання; основний вид атаки, аплікатуру..

Тема 15. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша (вивчення творів зі складними ритмічними малюнками, зміною розмірів, фактури викладення музичного матеріалу, відхиленнями й модуляціями).

Тема 16. Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів (середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп

Тема 17. Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору(середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп

Тема 18. Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром (середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп

Тема 19. Закріплення виконавських вмінь та навичок, особливостей звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм.

Тема 20. Закріплення системи уявлень про специфіку музично-образного відображення навколишнього світу. Уміння створювати певний емоційний настрій для кращого відображення змісту музичного твору.

Тема 21. Оволодіння навичками ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на

ферматах; - гра в заданому темпі, проведення динамічної лінії за рукою диригента, самостійне відрахування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів динаміки, темпу

Тема 22. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі. Вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності; вертикаль під час виконання / оркестрового твору.

Тема 23. Розбір, опрацювання нотного матеріалу; робота над штрихами, аплікатурою, чистотою інтонування. Подальше вдосконалення якості відтворення складних технічних прийомів атаки звуку: sf, sfz, rfz, fp, ff, fff, p, pp, ppp; гри, співу різними штрихами: legato, non legato, staccato та їх різновидами.

Тема 24. Набуття навиків творчого, художньо-образного виконавського мислення, сценічної витримки і поведінки, практичного досвіду участі у колективних формах виконавської діяльності.

Тема 25. Закріплення виконавських навичок, знань, особливостей звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва теми	усьо го	л	п	ла б	ін д	с.р
	III семестр						
1	Тема 1. Підготовчі вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі	14	-	10	-	-	4
2.	Тема 2 Початковий, технічний, художній етапи роботи над твором. Основні методичні прийоми в роботі диригента з оркестром. Стрій, ансамбль, звуковий баланс загального звучання. Визначення можливих технічно-виконавських проблем та шляхів їх ефективного подолання. Визначення шляхів досягнення чистоти інтонації, тембральної узгодженості, об'єму звучання та звукового балансу між партіями	18	-	12	-	-	6
3	Тема 3. Технічне вдосконалення навичок й вмінь гри на оркестрових інструментах, розвиток яких є необхідною передумовою професійного виконавського зростання. Види репетиційної роботи (індивідуальна, групова, загальна). Підготовка репетиції: засвоєння навичок швидкого настроювання інструментів, проведення розспівування, розігрування. Ефективність проведення репетиції.	18	-	12	-	-	6
4	Тема 4. Ознайомлення з диригентськими схемами,	18	-	14	-	-	4

	формування відчуття афтакту, гра за рукою диригента (керівника). Розуміє роль диригента, знає основні схеми тактування, відповідним чином реагує на рухи і покази керівника						
5	Тема 5. Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп Вдосконалення техніки читання нот з аркуша (вивчення творів зі складними ритмічними малюнками, зміною розмірів, фактури викладення музичного матеріалу, відхиленнями й модуляціями).	22	-	16	-	-	6
	Загальна кількість годин за III семестр	90	-	64	-	-	26
	IV семестр						
1	Тема 1. Початковий, технічний, художній етапи роботи над твором. Основні методичні прийоми в роботі диригента з оркестром. Стрій, ансамбль, звуковий баланс загального звучання. Визначення можливих технічно-виконавських проблем та шляхів їх ефективного подолання. Визначення шляхів досягнення чистоти інтонації, тембральної узгодженості, об'єму звучання та звукового балансу між партіями	22	-	20	-	-	2
2	Тема 2. Вивчення та виконання музичних творів композиторів -класиків середнього рівня складності. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	22	-	20	-	-	2
3	Тема 3. Розвиток технічних навичок. Виховання у студентів уважного ставлення до нотного тексту, вміння підбирати необхідну аплікатуру, з'ясовувати виражальний зміст музичного твору	23		20			3
4.	Тема 4. Оволодіння навичками ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на ферматах; - гра в заданому темпі, проведення динамічної лінії за рукою диригента, самостійне відрахування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів, динаміки, темпу.	23		20	-	-	3
	Загальна кількість годин за IV семестр	90	-	80	-	-	10
	Загальна кількість годин за рік	180		144			
	V семестр						
1.	Тема 1. Підготовчі вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової	22	-	20	-	-	2

	та інтонаційної єдності. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі						
2.	Тема 2. Розвиток навичок ансамблевого виконання: - уміння виділяти в оркестровому звучанні всі лінії фактури: мелодію, гармонію, фігурації, контрапункт, бас. - злагоджене звучання своєї партії в оркестровій групі.	26	-	24	-	-	2
3.	Тема 3. Вивчення та виконання музичних творів танцювального жанру різних епох середнього рівня складності	28	-	26	-	-	2
4.	Тема 4 Вдосконалення навичок ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на ферматах; - гра в заданому темпі, самостійне відрахування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів, динаміки, темпу., проведення динамічної лінії за рукою диригента,	28	-	25	-	-	3
5.	Залік	1	-	1	-	-	-
	Загальна кількість годин за V семестр	105	-	96	-	-	-
	VI семестр						
1.	Тема 1. Початковий, технічний, художній етапи роботи над твором. Основні методичні прийоми в роботі диригента з оркестром. Стрій, ансамбль, звуковий баланс загального звучання. Визначення можливих технічно-виконавських проблем та шляхів їх ефективного подолання. Визначення шляхів досягнення чистоти інтонації, тембральної узгодженості, об'єму звучання та звукового балансу між партіями	22		20			2
2	Тема 2. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша (вивчення творів зі складними ритмічними малюнками, зміною розмірів, фактури викладення музичного матеріалу, відхиленнями й модуляціями).	29		25			4
3	Тема 3. Гра в оркестрі. Формування навиків та вмінь елементарного володіння інструментом, чистого інтонування. Формування навиків правильного звукоутворення, звуковедення, поступового посилення, послаблення звуку.	34		30			4
4	Тема 4. Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів (середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	27	=	25	=	=	2

5.	Розбір, опрацювання нотного матеріалу; робота над штрихами, аплікатурою, чистотою інтонування. Подальше вдосконалення якості відтворення складних технічних прийомів атаки звуку: sf, sfz, rfz, fp, ff, fff, p, pp, ppp; гри, співу різними штрихами: legato, non legato, staccato та їх різновидами.	23	=	20	=	=	3
	загальна кількість годи н за VI семестр	135	=	120	=	=	15
	Загальна кількість годин за рік	240	=	216	=	=	=
	VII семестр						
1.	Тема 1. Підготовчі вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі	19	-	18	-	-	1
2.	Тема 2. Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору(середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	24	-	22	-	-	2
3.	Тема 3. Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром (середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	22	-	20	-	-	2
4.	Тема 4. Закріплення виконавських вмінь та навичок, особливостей звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм.	20	-	18	-		2
5.	Тема 5. Формування вміння користуватися різноманітними ритмічними формулами, необхідних для виконання творів різних форм та жанрів.	20	-	18	-	-	2
	Загальна кількість годин за VII семестр	105	-	96	-	-	9
	VIII семестр						15
1.	Тема 1. Закріплення системи уявлень про специфіку музично-образного відображення навколишнього світу. Уміння створювати певний емоційний настрій для кращого відображення змісту музичного твору.	22		20			2
2.	Тема 2. Оволодіння навичками ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на ферматах; - гра в заданому темпі, проведення динамічної лінії за рукою диригента, самостійне відрахування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів динаміки, темпу.	33		30			3

3.	Тема 3. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі. Вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності; вертикаль під час виконання / оркестрового твору.	22		20			2
4.	Тема 4 Розбір, опрацювання нотного матеріалу; робота над штрихами, аплікатурою, чистотою інтонування. Подальше вдосконалення якості відтворення складних технічних прийомів атаки звуку: sf, sfz, rfz, fp, ff, fff, p, pp, ppp; гри, співу різними штрихами: legato, non legato, staccato та їх різновидами.	23		20			3
5.	Тема 5. Набуття навиків творчого, художньо-образного виконавського мислення, сценічної витримки і поведінки, практичного досвіду участі у колективних формах виконавської діяльності.	18	-	15	-	-	3
6.	Тема 6. Закріплення виконавських навичок, знань, особливостей звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм	16	-	14	-	-	2
7.	Залік	1	-	1	-	-	-
	Загальна кількість годин за VIII семестр	135	-	120	-	-	-
	Загальна кількість годин за рік	240	-	216	-	-	-

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	III семестр	64
1	Тема 1. Підготовчі вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі	10
2.	Тема 2 Початковий, технічний, художній етапи роботи над твором. Основні методичні прийоми в роботі диригента з оркестром. Стрій, ансамбль, звуковий баланс загального звучання. Визначення можливих технічно-виконавських проблем та шляхів їх ефективного подолання. Визначення шляхів досягнення чистоти інтонації, тембральної узгодженості, об'єму звучання та звукового балансу між партіями	12
3	Тема 3. Технічне вдосконалення навичок й вмінь гри на оркестрових інструментах, розвиток яких є необхідною передумовою професійного виконавського зростання. Види репетиційної роботи (індивідуальна, групова, загальна). Підготовка репетиції: засвоєння навичок швидкого	12

	настроювання інструментів, проведення розспівування, розігрування. Ефективність проведення репетиції.	
4	Тема 4. Ознайомлення з диригентськими схемами, формування відчуття ауфтакту, гра за рукою диригента (керівника). Розуміє роль диригента, знає основні схеми тактування, відповідним чином реагує на рухи і покази керівника	14
5	Тема 5. Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп Вдосконалення техніки читання нот з аркуша (вивчення творів зі складними ритмічними малюнками, зміною розмірів, фактури викладення музичного матеріалу, відхиленнями й модуляціями).	16
	Загальна кількість годин за III семестр	64
	IV семестр	80
1	Тема 1. Початковий, технічний, художній етапи роботи над твором. Основні методичні прийоми в роботі диригента з оркестром. Стрій, ансамбль, звуковий баланс загального звучання. Визначення можливих технічно-виконавських проблем та шляхів їх ефективного подолання. Визначення шляхів досягнення чистоти інтонації, тембральної узгодженості, об'єму звучання та звукового балансу між партіями	20
2	Тема 2. Вивчення та виконання музичних творів композиторів -класиків середнього рівня складності. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	20
3	Тема 3. Розвиток технічних навичок. Виховання у студентів уважного ставлення до нотного тексту, вміння підбирати необхідну аплікатуру, з'ясовувати виражальний зміст музичного твору	20
4.	Тема 4. Оволодіння навичками ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на ферматах; - гра в заданому темпі, проведення динамічної лінії за рукою диригента, самостійне відраховування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів, динаміки, темпу.	20
	Загальна кількість годин за IV семестр	80
	Загальна кількість годин за рік	144
	V семестр	96
1.	Тема 1. Підготовчі вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі	20
2.	Тема 2. Розвиток навичок ансамблевого виконання: - уміння виділяти в оркестровому звучанні всі лінії фактури: мелодію, гармонію, фігурації, контрапункт, бас. - злагоджене звучання своєї партії в оркестровій групі.	24
3	Тема 3. Вивчення та виконання музичних творів танцювального жанру різних епох середнього рівня складності	26

4	Тема 4 Вдосконалення навичок ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на ферматах; - гра в заданому темпі, самостійне відраховування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів, динаміки, темпу., проведення динамічної лінії за рукою диригента,	26
	Загальна кількість годин за V семестр	96
	VI семестр	120
1.	Тема 1. Початковий, технічний, художній етапи роботи над твором. Основні методичні прийоми в роботі диригента з оркестром. Стрій, ансамбль, звуковий баланс загального звучання. Визначення можливих технічно-виконавських проблем та шляхів їх ефективного подолання. Визначення шляхів досягнення чистоти інтонації, тембральної узгодженості, об'єму звучання та звукового балансу між партіями	20
2	Тема 2. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша (вивчення творів зі складними ритмічними малюнками, зміною розмірів, фактури викладення музичного матеріалу, відхиленнями й модуляціями).	25
3	Тема 3. Гра в оркестрі. Формування навиків та вмінь елементарного володіння інструментом, чистого інтонування. Формування навиків правильного звукоутворення, звуковедення, поступового посилення, послаблення звуку.	30
4	Тема 4. Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів (середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	25
5.	Розбір, опрацювання нотного матеріалу; робота над штрихами, аплікатурою, чистотою інтонування. Подальше вдосконалення якості відтворення складних технічних прийомів атаки звуку: sf, sfz, rfz, fp, ff, fff, p, pp, ppp; гри, співу різними штрихами: legato, non legato, staccato та їх різновидами.	20
	загальна кількість годин за VI семестр	120
	Загальна кількість годин за рік	216
	VII семестр	96
1.	Тема 1. Підготовчі вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі	18
2.	Тема 2. Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору(середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	22
3.	Тема 3. Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром (середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	20
4.	Тема 4. Закріплення виконавських вмінь та навичок, особливостей звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм.	18
5.	Тема 5. Формування вміння користуватися різноманітними ритмічними формулами, необхідних для виконання творів різних форм та жанрів.	18

	Загальна кількість годин за VII семестр	96
	VIII семестр	120
1.	Тема 1. Закріплення системи уявлень про специфіку музично-образного відображення навколишнього світу. Уміння створювати певний емоційний настрій для кращого відображення змісту музичного твору.	20
2.	Тема 2. Оволодіння навичками ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на ферматах; - гра в заданому темпі, проведення динамічної лінії за рукою диригента, самостійне відраховування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів динаміки, темпу.	30
3.	Тема 3. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі. Вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності; вертикаль під час виконання / оркестрового твору.	20
4.	Тема 4 Розбір, опрацювання нотного матеріалу; робота над штрихами, аплікатурою, чистотою інтонування. Подальше вдосконалення якості відтворення складних технічних прийомів атаки звуку: sf, sfz, rfz, fp, ff, fff, p, pp, ppp; гри, співу різними штрихами: legato, non legato, staccato та їх різновидами.	20
5.	Тема 5. Набуття навиків творчого, художньо-образного виконавського мислення, сценічної витримки і поведінки, практичного досвіду участі у колективних формах виконавської діяльності.	15
6.	Тема 6. Закріплення виконавських навичок, знань, особливостей звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм	15
	Загальна кількість годин за IV семестр	120
	Загальна кількість годин за рік	216

Самостійна робота

Викладач повинен всебічно розширяти музичний кругозір здобувача освіти, розвивати у нього творчу активність і самостійність. Крім творів, які здобувач освіти вивчає в класі «Оркестрового класу» детально, він повинен знайомитися з різноманітною музичною оркестровою літературою (оригінальною та в перекладі). При цьому допустимий різний рівень завершеності в роботі над твором.

Для успішного виховання навичок самостійної роботи над музичними творами здобувач освіти протягом семестру вивчає доступний для нього твір, який є дещо нижчого рівня складності, ніж твори, які вивчає студент на даному курсі.

Індивідуальне завдання, яке стоїть по читці з листа перед студентами – це розвиток внутрішнього слуху, грамотне та осмислене читання нотного тексту, основаному на умінні охоплювати основне в музичній тканині, швидка реакція на нотні знаки, динаміку, агогіку. Велике значення для розвитку студента має

систематичне самостійне читання з листа, вивчення оркестрових партій з програми по диригуванню здобувачів освіти (додаткова кваліфікація). Матеріалом для цього можуть бути переклади з симфонічної, оперної і камерної музики для ансамблів духових та ударних інструментів, а також доступні і легкі оригінальні твори. Поряд з читанням творів з листа корисно займатись вивченням творів в порядку ознайомлення.

Самостійна робота є основним способом засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу без участі викладача у вільний час без обов'язкових навчальних занять. Самостійна робота здобувача освіти передбачає виконання таких завдань:

- добір технічного матеріалу, ілюстрованого матеріалу(відеозапису музичних творів у виконанні провідних виконавських колективів(оркестрів, ансамблів);
- добір репертуару, добір інструментальних творів на аудіо і відео записи для власного для власного інструментування.:
- здійснення аналізу твору:
- практичне застосування музичних комп'ютерних програм для друкування оркестрових партій:
- робота з Інтернет- мережами;

Упродовж навчального періоду здобувачі освіти вдосконалюють гру на власному духовому оркестровому інструменті, розвивають почуття ансамблевої гри (як в оркестрових групах, так і в оркестрі в цілому), знайомляться з репертуаром та методами роботи диригента зі здобувачами освіти - оркестрантами.

Самостійна робота здобувачів освіти в «Оркестровому класі» передбачає виконання комплексу завдань:

- формування навичок гри в духовому оркестрі - виконання комплексу технічних вправ, гра складних для виконання уривків твору в повільному темпі; виконання цих же уривків у швидкому темпі з дотримання виконання необхідних штрихів; гра всієї оркестрової партії в повільному темпі від початку до кінця; гра окремих уривків а також всієї оркестрової партії з іншими студентами, які входять до однієї оркестрової групи; гра в ансамблі з виконавцями з іншими оркестрових груп (дуетами, тріо, квартетами, квінтетами тощо); вивчення напам'ять найбільш складних моментів твору, дотримання виразного виконання своєї оркестрової партії (якість звуку, штрихи, розподіл дихання, фразування).
- формування професійних якостей здобувачів освіти (розвиток музичних здібностей - розвиток музичного слуху, чуття метро-ритму, музичного мислення і пам'яті, уваги, образної уяви в процесі роботи над оркестровими творами різних стилів і жанрів, застосування виконавських умінь, набутих в «Спеціальному класі»;
- оволодіння фаховими методами та прийомами розучування творів для духового оркестру(вивчення питань теорії та методики роботи над оркестровим твором, специфіка виконання творів для духового оркестру з урахуванням вікових

особливостей виконавців, форми і методи роботи з професійним та учнівськими оркестрами духових інструментів, вивчення напам'ять розучуваних оркестрових партій (церемоніальний та маршовий репертуар), аналіз виконавських труднощів оркестрової партитури, розробка плану репетиційної роботи над обраним твором. тощо.

№ з/п	Назва тем для самостійного опрацювання	Кількість годин
	III семестр	26
1	Тема 1. Підготовчі вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі	4
2.	Тема 2 Початковий, технічний, художній етапи роботи над твором. Основні методичні прийоми в роботі диригента з оркестром. Стрій, ансамбль, звуковий баланс загального звучання. Визначення можливих технічно-виконавських проблем та шляхів їх ефективного подолання. Визначення шляхів досягнення чистоти інтонації, тембральної узгодженості, об'єму звучання та звукового балансу між партіями	6
3	Тема 3. Технічне вдосконалення навичок й вмій гри на оркестрових інструментах, розвиток яких є необхідною передумовою професійного виконавського зростання. Види репетиційної роботи (індивідуальна, групова, загальна). Підготовка репетиції: засвоєння навичок швидкого настроювання інструментів, проведення розспівування, розігрування. Ефективність проведення репетиції.	6
4	Тема 4. Ознайомлення з диригентськими схемами, формування відчуття ауттакту, гра за рукою диригента (керівника). Розуміє роль диригента, знає основні схеми тактування, відповідним чином реагує на рухи і покази керівника	4
5	Тема 5. Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп Вдосконалення техніки читання нот з аркуша (вивчення творів зі складними ритмічними малюнками, зміною розмірів, фактури викладення музичного матеріалу, відхиленнями й модуляціями).	6
	Загальна кількість годин за III семестр	26
	IV семестр	10
1	Тема 1. Початковий, технічний, художній етапи роботи над твором. Основні методичні прийоми в роботі диригента з оркестром. Стрій, ансамбль, звуковий баланс загального звучання. Визначення можливих технічно-виконавських проблем та шляхів їх ефективного подолання. Визначення шляхів досягнення чистоти інтонації, тембральної	2

	узгодженості, об'єму звучання та звукового балансу між партіями	
2	Тема 2. Вивчення та виконання музичних творів композиторів - класиків середнього рівня складності. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	2
3	Тема 3. Розвиток технічних навичок. Виховання у студентів уважного ставлення до нотного тексту, вміння підбирати необхідну аплікатуру, з'ясовувати виражальний зміст музичного твору	3
4.	Тема 4. Оволодіння навичками ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на ферматах; - гра в заданому темпі, проведення динамічної лінії за рукою диригента, самостійне відрахування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів, динаміки, темпу.	3
	Загальна кількість годин за IV семестр	10
	Загальна кількість годин за рік	36
	V семестр	9
1.	Тема 1. Підготовчі вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі	2
2.	Тема 2. Розвиток навичок ансамблевого виконання: - уміння виділяти в оркестровому звучанні всі лінії фактури: мелодію, гармонію, фігурації, контрапункт, бас. - злагоджене звучання своєї партії в оркестровій групі.	2
3	Тема 3. Вивчення та виконання музичних творів танцювального жанру різних епох середнього рівня складності	2
4	Тема 4 Вдосконалення навичок ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на ферматах; - гра в заданому темпі, самостійне відрахування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів, динаміки, темпу., проведення динамічної лінії за рукою диригента,	3
	Загальна кількість годин за V семестр	9
	VI семестр	15
1.	Тема 1. Початковий, технічний, художній етапи роботи над твором. Основні методичні прийоми в роботі диригента з оркестром. Стрій, ансамбль, звуковий баланс загального звучання. Визначення можливих технічно-виконавських проблем та шляхів їх ефективного подолання. Визначення шляхів досягнення чистоти інтонації, тембральної узгодженості, об'єму звучання та звукового балансу між партіями	2

2	Тема 2.. Вдосконалення техніки читання нот з аркуша (вивчення творів зі складними ритмічними малюнками, зміною розмірів, фактури викладення музичного матеріалу, відхиленнями й модуляціями).	4
3	Тема 3... Гра в оркестрі. Формування навиків та вмінь елементарного володіння інструментом, чистого інтонування. Формування навиків правильного звукоутворення, звуковедення, поступового посилення, послаблення звуку.	4
4	Тема 4.. Вивчення та виконання музичних творів зарубіжних авторів (середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	2
5	Розбір,опрацювання нотного матеріалу; робота над штрихами, аплікатурою, чистотою інтонування. Подальше вдосконалення якості відтворення складних технічних прийомів атаки звуку: sf, sfz, rfz, fp, ff, fff, p, pp, ppp; гри, співу різними штрихами: legato, non legato, staccato та їх різновидами.	3
	загальна кількість годи н за VI семестр	15
	Загальна кількість годин за рік	24
	VII семестр	9
1.	Тема 1. Підготовчі вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі	1
2	Тема 2. Вивчення й виконання музичних творів зі спадщини українського фольклору(середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	2
3	Тема 3. Вивчення та виконання музичних творів для соліста з оркестром (середній рівень складності) Виконання партій вивчених творів індивідуально та у складі оркестрових груп	2
4	Тема 4. Закріплення виконавських вмінь та навичок, особливостей звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм.	2
5.	Тема 5. Формування вміння користуватися різноманітними ритмічними формулами, необхідних для виконання творів різних форм та жанрів.	2
	Загальна кількість годин за VII семестр	9
	VIII семестр	15
1	Тема 1. Закріплення системи уявлень про специфіку музично-образного відображення навколишнього світу. Уміння створювати певний емоційний настрій для кращого відображення змісту музичного твору.	2
2	Тема 2.. Оволодіння навичками ансамблевого виконання на прикладі вивчення різножанрових п'єс: вальсів, польок, маршів: - одночасний вступ, затримування на ферматах; - гра в заданому темпі, проведення	3

	динамічної лінії за рукою диригента, самостійне відрахування пауз у своїй партії; - збалансоване звучання свого інструмента в оркестровій фактурі, відповідність штрихів динаміки, темпу.	
3	Тема 3. Формування та вдосконалення навичок синхронної гри в оркестрі. Вправи для окремих груп інструментів для відпрацювання відчуття штрихової та інтонаційної єдності; вертикаль під час виконання / оркестрового твору.	2
4	Тема 4 Розбір, опрацювання нотного матеріалу; робота над штрихами, аплікатурою, чистотою інтонування. Подальше вдосконалення якості відтворення складних технічних прийомів атаки звуку: sf, sfz, rfz, fp, ff, fff, p, pp, ppp; гри, співу різними штрихами: legato, non legato, staccato та їх різновидами.	3
5	Тема 5. Набуття навиків творчого, художньо-образного виконавського мислення, сценічної витримки і поведінки, практичного досвіду участі у колективних формах виконавської діяльності.	3
6	Тема 6. Закріплення виконавських навичок, знань, особливостей звуковидобування в творах різних стилів, жанрів, форм	2
	Загальна кількість годин за IV семестр	15
	Загальна кількість годин за рік	24

ФОРМИ ТА ЗАСОБИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

З метою визначення повноти і міцності знань здобувачів освіти, вміння застосовувати отримані знання на практиці (перевіряється вивчення оркестрових партій), проводиться контрольний урок в кінці III-IV семестрів.

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у формі заліку - у V та VIII семестрі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

«5» «відмінно» - здобувач освіти повинен якісно, бездоганно виконувати оркестрові партії, демонструвати високий рівень творчого самовираження у різних видах музичної діяльності, бути активним на репетиціях, виконувати вказівки керівника оркестру, систематично вдосконалювати свій професійний рівень. Самостійна робота виконана в повному обсязі.

«4» «добре» - здобувач освіти виконує оркестрові партії на доброму рівні, досить активний на репетиціях, але має стандартне музичне мислення, обмежені технічні можливості. Під час гри студент демонструє недосконале звуковидобування,

мають місце деякі незначні помилки при виконанні оркестрових партій. Самостійна робота виконана не повністю. Мають місце незначні помилки.

«3» «задовільно» - здобувач освіти виконує програму формально, у сповільненому темпі, має недостатню технічну базу; не завжди вміє відтворити художній зміст музичного твору. Посереднє володіння оркестровим інструментом, невпевнене знання оркестрових партій, часто робить помилки; володіє певними навичками та вміннями, щоб виконувати значну частину музичного матеріалу, але має слабо сформоване музичне мислення. Самостійна робота виконана не повністю, частково.

«2» «незадовільно» - здобувач освіти студент не може виконати оркестрові партії, безвідповідально відноситься до занять в «Оркестровому класі». Студент неспроможний виконати програму, демонструє лише окремі фрагменти музичних творів; дуже обмежені музичні та технічні дані. Протягом навчального періоду ставився до навчання незадовільно.. Самостійна робота не виконана.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

Основні розділи репертуару та репертуарний мінімум.

Навчальний та концертний репертуар оркестру повинен відповідати завданням і цілям роботи оркестрового класу, відображати основні тенденції сучасного репертуару професійних духових оркестрів.

Оркестрові труднощі.

Твори композиторів-класиків.

Оркестрові труднощі із симфонічних творів Штрауса Р. – Лейпціг.

Оркестрові труднощі. Зошит 2 Бетховен Л., Шуберт Ф.- Лейпціг

Лисенко М.В. Опері «Тарас Бульба», «Наталка-Полтавка»

Людкевич С.Ф. Симфонія-кантата «Кавказ»

Станкович Є.Ф. Свято трубачів(для 16 труб)

Оркестрові труднощі (упор. Лютак Л.) – Краков.

Лисенко М.В. Опері «Тарас Бульба», «Наталка-Полтавка»

Людкевич С.Ф. Симфонія-кантата «Кавказ»

Станкович Є.Ф. Святкова увертюра

Додаткова

В репертуар навчального оркестру повинні входити:
церемоніальний, маршовий репертуар для духового оркестру:

муз. Вербицького М.,сл. Чубинського П. Державний гімн України
муз. Лисенка М.,сл. Кониського О. Молитва За Україну. Боже Великий Єдиний
Адамцевич Є. «Запорізький марш»

Марш «О,Україно.»

Сапелюк Б. Марш «Калина пам'яті»

Тишков С. Марш «Січових стрільців»

Лисенко М.Козацький марш « Богдан Хмельницький»

твори, створені спеціально для духового оркестру (як великої форми, так і різні мініатюри);

кращі зразки класичної та сучасної української і зарубіжної симфонічної музики, в перекладенні та інструментовці для духового оркестру

Бабич Р. «Гумореска»

Безушкевич М. «Свято в Карпатах»

Єднак С. «Українське Попурі №1»

Єднак С. «Українське Попурі №2 «

Єднак С. «Українське Попурі №3»

Віятник М. «Карпатські візерунки» для 2-х труб з оркестром

Віятник М. «Українська Подільська полька» для 2-х труб з оркестром

Гріг Е. «Смерть Озе» .

Гріг Е. «Танець Анітри» з сюїти «Пер Гюнт»

Гріг Е «Пісня Сольвейг»

Дініку Г. «Хоро – Стакатто» для 2-х труб з оркестром

Дворжак А. «Гумореска».

Курт Едді «Палісандр» для ксилофона з оркестром

Лангер А. «Спритні пальці»

Маргулна П. «Іспанський танець»

Місонжник С. «Українська сюїта»

Матвійчук В. «Концертна полька «Ватра» для ксилофона з оркестром

Монті В. «Чардаш»

Петер Густав «Circus genz» для ксилофона з оркестром

Станкович Є.Ф. «Святкова увертюра».

Шитов Ю. «На крилах пісні» (попурі на українські популярні теми)

Гуно Ш. Балетна музика з опери «Фауст».

Брамс Й. «Угорські танці» №1.5.6.8.

Гулак - Артемовський . Фрагменти з опери «Запорожець за Дунаєм»

Огінський М. «Полонез»
Моцарт В. «Рондо в турецькому стилі».
Карамішев В. « Гуцульська рапсодія».
Оффенбах Ж. «Увертюра «Казки Гоффмана»
Седлачек Б. «Болеро».
Philips Donald. «Trumpet Fsesta»
Хаан Якоб «Амерленд»
Штольц Е. «Увертюра до опери «Моя королева»
Штраус Й. «Перський марш».
Шопен Ф «Полонез - ля –мажор»

Інформаційні ресурси

1. [Бібліотека](#)
2. Аудіо та відеоматеріал[
3. <https://partytura.com.ua>
<https://partytura.com.ua/contact/#>